

D E O D U C E
M EDITATIO SANCTÆ EPISTOLÆ
DOMINICÆ XVI.
POST TRINITATIS.

Additis S. Patrum dictis Quæstionumq; aliquot decisione, ad uberiorem textus cum opus est explicationem, & Heterodoxorum refutationem.

In Regia Aboënsi Academia,

P R A E S I D E,

ÆSCHILLO PETRÆO, S. S.
Theolog, Doctore & Episcopo Aboënsi,

*Examini subjicit, in Auditorio Majori, horis solitis
Ad diem Febr: Anni 1654.*

L A U R E N T I U S B E N E D. ÆSCHONIUS
F I N L A N D U S.

Ambrosius hunc in Locum.

Hoc flexis genibus se precari dicit, ut quia dignatus est advocate Gentes ad cognoscendum mysterium voluntatis eius, hoc etiam donet, quia dives est, ut nutu eius firmetur in Spiritu, h. e. ut non illos perturbent carnalia exitia illata à Persidio, sed sint stabiles expectantes in futuro huius rei mercedem.

Lyra in hunc Locum.

Latitudo, sci: Charitatis ad omnes etiam inimicos se extendentis. Et longitudo ipsius: Quia charitas facit patienter expectare premium in longinquum.. Subtilitas quia non solum facit ascendere in Deum: Sed etiam transformari quodammodo in ipso,

A B O Æ,

Excusa Typ, Acad. apud Viduam Petri Waldz 1653.

V I R I S

Reverendis, Humanissimis, eruditione, pietate, morumq.
gravitate conspicuis:

Dn. Martino Caspari, Ecclesiæ

Alastaroensis Pastori dignissimo, patrono & affini suo
Suspiciendo.

Dn. I saaco Marci, Pastori in
Stoor-Ryro meritissimo, fautori suo certissimo,

Dn. Henrico Thomæ Pastori in
Sålhåvigilantissimo, Promotori & Benefactori suo
jugiter colendo.

Dn. Andreæ Henrici Conciona-
tori in Nosocomio Aboënsi dexterimo.

Dn. Gustavo Henrici Verbi Di-
vini ministro apud Pöytenses.

Dn. Johanni Gregorij præconi
Verbi Divini in Pöytis laudatissimo, amico suo ho-
norando.

Dominis Mecanatibus, Promotoribus & Fautoribus
suis, quovis honoris & observantiæ cultu plurimū
devenerandis, exercitium hoc Sacrum, Reveren-
ter, officiose & amice offert et dedicat
Respondens,

M E D I T A T I O S . E P I S T O L A E
D O M I N I C A E X V I . P O S T
T R I N I T A T I S .

I N S a n c t æ & summè Laudandæ Trinitatis, Patris, filii
& Spiritus Sancti nomine.

A uribus percipite & audite vocem meam, atten-
dite, & audite eloquium meum. Nunquid tota
die arabit arans ut serat, proscindet & sarriet humum
suam? Nonne, cum adæquaverit faciem ejus, seret
gith & cymimum Sparget, & ponet triticum per or-
dinem & bordeum & milium & vitiam in finibus
suis? Et eruditet illum in judicio, Deus suus docebit
illum. Non enim in ferris triturabitur gith, nec ro-
ta plaustri super Cyminum circumibit: Sed in virga
excutietur gith, & cymimum in baculo. Panis autem
communietur: Verum non in perpetuum triturabit
illum, neq; vexabit eum rota plaustri, nec unguis suis
communuet eum. Et hoc à Domino Deo exercituum
exivit, ut mirabile feceret consilium & magni face-
ret juilletiam. Esa, 28. v. 23. ad finem capititis.
Quibus verbis Propheta alloquitur populum Dei suā cō-
monefactione ad attentionem eorum, quæ vult pro-
ponere. Proponit vero rationem vel modum colendi
quem agricola servat arans & colens agrum, non aliás

quidem quam ut fructum habeat ex eo, ut conserat eum
Pisis, hordeo, tritico, juxta Speciem suam quodlibet suo
loco prout vult. Ita, inquit Prophæta, corripit & casti-
gat Deus populum suum, prout convenit & cuique bonum
est & conducibile, ut inde ferat fructum Deo gratum &
placentem. Ita etiam in tritando servat agricola
modum, ut solidiores fruges durioribus instrumentis
executiat, minus vero solidas levioribus tritaret & tun-
dat in hunc finem ut fructum ferat, & ex solidioribus &
infirmioribus. Ita mirabiliter Deus agit in castigatio-
ne suorum, ut modum non transgrediat, faciatque, cum
tentatione finem bonum ut perferre queat. Hanc do-
ctrinam Textus jam explicandus quoque suppeditat.

Oremus autem Deum ut hanc Epistolam ita meditari que-
amus, ut cedat in nominis Divini gloriam, nobis in augmen-
tum & incrementum doctrinæ, & bonorum operum, in speme
& fiduciam & tandem in æternam beatitudinem, Dicamus igitur.
Pater noster &c.

TEXTUS, Ephes. 3.

Quapropter peto, ne deficiatis ob afflictiones meas,
quas pro vobis tolero, quæ est gloria vestra. Hu-
ius rei gratia flecto genua mea ad patrem Domini no-
stri Iesu Christi, ex quo omnis à communi patre cog-
natio in caelis & in terra nominatur, ut det vobis jux-
ta divitias gloria suæ, ut fortitudine cor ruborem in per-
spiritum suum, in internum hominem, ut inhabitet
Christus per fidem in cordibus vestris, fixis in charitate radicibus
& fundamento iacto, ut valeatis asequi cum omnibus Sanctis
quæ

qua sit latitudo & longitudo & profunditas & sublimitas: Cognoscereq; praeminentem cognitionis dilectionem Christi, ut impleamini in omnem plenitudinem Dei. Ei verò, qni potest cumulate facere ultra omnia, quæ petimus aut cogitamus, juxta vim agentem in nobis, sit gloria in Ecclesia per Christum Jesum, in omnes aetates seculi seculorum.

A Postolus in hoc textu, initium Scriptionis suæ facit à petitione ad suos Ephesios, ne deficiant propter Pauli dolorem, quem se pati dicit propter eos, qui etiam dolor ipsis cedit in Laudem. Refert etiam se flectere genua sua ad patrem Domini nostri Iesu Christi, quem verum vocat patrem, super omnes, qui hoc titulo gaudent, ut dicantur patres, ut dicit eis virtutem juxta gloriarum suarum divitias, ut roborentur in suo Spiritu, quoad interiorem hominem, ut Christus habitet per fidem in cordibus eorum, ut sint solidè radicati & fundati in charitate, ut queant percipere cum omnibus Sanctis latitudinem, longitudinem & profunditatem & altitudinem, discantq; amare Christum præter omnes scientias, ut impleantur in plenitudine Dei. Subjungit conclusio, nis loco Apostolus insignem doxologiam & gratiarum actionem. Admonemur præcepti primi, ut omnem curam in Deum reiijciamus, ei soli confidamus. Admonemur etiam Secundi præcepti ut Deum invocemus & adoremus, *Deum patrem Domini nostri JESU Christi, Excitamur ad orandum: Ne nos inducas in temptationem, sed libera nos à malo.*

P A R T E S:

1. De Apostoli petitione ad Ephesios, ne deficiant ob suam tristitiam.

2. De petitione ad Deum pro Ephesij, ut Deus corroboret in sua gratia & dilectione Christi.

Atq; hæ sunt istæ Partes, quas hâc vice brevitè & simplicitè tractare constituimus: Omnipotens & aeternus Deus, Pater noster cœlestis dilectissimus, nobis omnibus benedicat, cunctaq; utilitè & fructuose cedere faciat.

P R I M A P A R .

In quā meditamur:

I. Authorem petitionis hujus,

ne deficiant ob afflictiones ejus. Nomen authoris indicatur in initio hujus tertii capituli, ubi author sic verba facit v. 12 seq. ad v. 13. Unde apparet Apostolum Paulum proponere ad Ephesios hanc petitionem, ne segnes fiant in Christianismo. ideo quod Paulus multa pateretur à judæis; propter prædicationem Evangelij apud gentes. Docet in his verbis Apostolus, se singulari divinâ revelatione constitutum Doctorem Ephesiorū & aliorum Etnicorū ut ille clarissimè annunciasret gentibus viam salutis per Christum, quod etiam gentes essent cohæredes gratiæ Christi. Est itaq; gentium doctor Apostolus Paulus, qui rogat Ephesios pristinos suos auditores. Quantum Apostolus sua prædicatio. ne effecrit Ephesi, refert S. Lucas Act. 19. Contulit

illic per manuum impositionem quibusdam dona Spiri-
ritualia, linguis loquendi & prophetandi. Docuit il-
lic Paulus, ut fama ejus spargeretur per totam Asiam, &
miracula quæ edebantur ab eo; idololatria & incanta-
tio, quæ illic prius viguit, extirpata. Mota est con-
tra Paulum persecutio a quodam aurifabro Demetrio,
metuens ne ejus reditus diminuerentur, quos habebat
ex opere suo, quod fecit in templo Diana idoli Epheso-
rum: Sed nihil contra Paulum proficere potuit. Ex
hac civitate cum Apostolus post biennium discederet,
tandem Romanum, unde hanc Epistolam scripsit ad Ephesios,
profe^{ctus} est.

L. C. Apostolus uti alias, ita etiam hic, fidus est
& bonus dispensator mysteriorum Dei. Habet enim
curam suorum auditorum, quomodo persistant in fide
stabiles & immobiles. Noverat nequitiam Daboli,
quod assidue circumeat, ut seducat semel a laqueis ejus
liberatos: Id quod docet Christus Luc. 11. v. 24. 25.
26. Ausus est dolo aggredi parentes nostros in paradi-
so in innocentiae statu, eosq; dolo suo vincit, & de bea-
titudinis sede prostravit, cum omnium posteriorum dam-
no & quidem irreparabili, nisi Christus venisset pro no-
bis victimæ & victor factus, ex inenarrabili Dei miseri-
cordia & dilectione generis humani, quam Christus
depredicat, Joh 3. Sic Deus dilexit mundum, ut filium
suum unigenitum daret, ut omnis qui credit in eum,
non pereat, sed habeat vitam æternam. De ea & va-
ticipinabatur Esaias cap. 53. v. 1. seq. ad 7. Commendat
Apostolus hanc Dei misericordiam. Ephes. 1. v. 3.
seq. ad 15.

**II. Modum Apostoli impe-
tran-**

trandi ad Ephesijs quod vult. Modus indicatur vo-
ce Oro vel peto. Non dicit: Jubeo vel impero,
sed peto. Non vult uti suā potestate, quā potuit jure
eis aliquid præscribere & imperare. Habent enim
Ecclesie doctores potestatem mandandi suis auditori-
bus, id quod verbum Dei præcipit faciendum, & pro-
hibendi eis quod verbum Dei fieri derogat. Ita im-
perat Apostolus Corinthijs 1. Cor. 10. Ne sitis con-
cupiscentes malorum, ne sitis idololatræ, ne fornican-
tes, ne tentent Christum, ne murmurant, v. 6. 7. 8. 9.
10. 11. 12. Prohibet eis alia carnis opera Ephes. 4.
v. 25. ad finem. Cap. 5. v. 1. 2. seq. ad 12. Nam
vero orat eos: Peto, inquit, v. 2. a vobis, sumite petitio-
nem meam apud vos locum habere; Ego vobis non
raro morem gesti, ægrotos vestros & male habentes
miraculoſe sanavi, dæmonia ejeci. Act. 19. v.
II. 12.

L. C. Apostolus hæc suā petitione exemplum re-
gulæ præscriptæ Timothæo & omnibus Doctoribus Fe-
clesiarum. 2. Tim. 2. v. 24. 25. 26. Itaque ne aquam pro
adulatione habendum, quando ministri verbi etiam bo-
nis verbis student trahere auditores ad faciendum, quod
facto opus. Auditorum est, vicissim talem modestiam
& mansuetudinem grato animo agnoscere, & honestis
& modestis petitionibus doctorum parere ac locum da-
re. Ne clamet Christus per suos ministros: Quoties
volui vos congregare, ut gallina congregat pullos suos
sub alias suas & noluistis Matth. 23. Obstrepitis invi-
tati

tati convivæ, petioni & invitationi Servorum Regis ad nuptias filij, non relinquentes locum petitioni, excipientes eos verberibus, trucidantes eos; Quid accidit ipsis? Misit rex exercitus suos, ad trucidandos homicidas & comburendam civitatem eorum Matth. 22. Et hoc etiam Jerosolymitanis minatus est Christus Matth. 23. Propterea, inquit, domus vestra relinquetur deserta. Quæ prophetia eventum sortita, devastante eam Tito Vespasiano Romani militis duce. Sæpius in Prophetis occurunt quærelæ Dei, quod extenderit manus suas ad populum inobedientem. Cum itaq; Doctores syncri dicunt: Venite, Psal. 39. v. 6. seq. ad 18. Obediendum huic petitioni & minimè tergiversandum.

III. Rem petitam ab Aposto-

lo. Petit Apostolus ab eis rem magnam quid, non pecuniarum magnam summam ad redimendum se de captivitate, in quâ erat devinctus, ut fatetur in initio tertij capituli hujus Epistolæ. Ego, inquit, vindictus in Dominuo. Erat quidem de illis ita meritus, ut potuerit ab eis petere auxilium pro suâ re dñe pitione, neq; quicquam petit ad suam sustentationem, ut captivi pauperiores facere solent, neq; etiam Paulus dives erat, & durum habuit magistratum Romanum cæsarem. Verum propter suum commodum, nihil petit, sed eorum commodum vz. ne tæderet eos religionis Christianæ, ideo quod Apostolus Paulus Christianus & qui doctrinam illam apud eos plantasset, tam male tractaretur Romæ, ideoq; dicit: Peto ne ægrè feratis, vos factos per me Christianos, quia ego ita affligor propter hanc Religionem & propter illius prædicationem. Addit vero mox causam propter quam

non debeant offendī, vel fidem hanc deserere, nam, inquit, hæc mea afflictio propter fidem Christianam & propter illius prædicationem inter gentes, quarum ego Apostolus, non cedit vobis in dedecus vel ignominiam, sed in gloriam. Non enim patior ut homicida, fur aut facinorosus, vel mittens falcem in alienam messem. Talis quidem passio non cedit patienti vel ejus amicis in dedecus & confusionem. At si miles fidelis Domino sub, acriter pro Domino suo dimicat, & in pugna capiatur ab hoste, non etiam hanc captivitatem vel ipsi vel ejus cognatis, notis & amicis vitio vertit vel opprobrium dicit. Erit ergo Epesijs, inquit Apostolus, gloria & laudi, quod eorum doctor tam intrepidus fuerit & tam certus de suâ fide, ut ausus fuerit illam etiam Romæ coram prædicare. Quod si v. retrocessisset propter aliqua pericula, & ad evitandum captivitatem abnegasset fidem, hoc cessisset ipsis in dedecus, quod tam inconstanter habuerint doctorem, & quod ipsimet meritò querantur se ab eo esse seductos & deceptos; Jam vero omnis error & seductio cum ignominia quadam conjuncta est; Ex eo enim, cuius hominem postea pudet, nulla laus vel gloria existere potest,

L. C. Omnidò videndum ne, judicemus ante tempus aliquam causam bonam vel malam. Videbatur causa Apostoli mala, quia ipsa civitate, in quâ Cæsar residebat captivus tenebatur. Sicut sine dubio, Judæi Johannis Baptiste causam, malam suspicabantur, quod etiam ille esset captivus & in Captivitate occisus. Verum utriusquam causa bona & ad versiorum mala, Christus Sanctissimus crucifixus & omnis generis opprobrijs vexatus. Alij Sancti viri sèpè graviter visitati, sed non erat ipsiscausam idcirco mala; Videt jam totus mundus

illo-

illorum Sanctitatem, innocentiam, constantiam, fidem
& Spem. Horum recordari jubemur. Ebr. 13. & imi-
tari eorum fidem. Bona quidem causa triumphat, sed
interdum premitur, sed ad tempus. Psal. 37. v. 1. 2. 3. 4. 5. 6.
18. 19. 28. 29. 32. 33. 34. 37. 39. 40.

SECUNDA PARS.

Fuit prima pars in petitione Apostoli ad Ephesios; Sequitur
pars altera in oratione Apostoli ad Deum pro Ephesios.

In qua meditamur..

I. Gestum Pauli orationis ad

Deum pro Ephesios. Propterea, inquit, genua flecto ad
patrem Dominostri Iesu Christi &c. Historiae Sacrae va-
rios gestus orationum indicant: Quidam dicuntur stan-
tes orasse, alijs elevantibus ad coelum manibus ejus, quan-
do ipse non potuit orans eas elevare.; Fecit hoc Mo-
ses pugnante Iosva contra Amalek. Moses cum ad ma-
re rubrum constitutus esset, in sequente eum & populū
Pharaone, oravit ardenter, sed non notabili vel yisibili
gestu, sed intus in corde oravit, quam orationem Deus
clamorem interpretatur; Moses quid clamas ad me, in-
quit Deus. Christus in horto orans, totus in terram
prostratus oravit. Paulus hic se genuum flexione u-
sum fuisse testatur. Publicanus, & Pharisaeus in tem-
plo orat stans, & merito ob hunc gestum reprehenditur.
Genu flectio communiter observata videtur in precibus,
sic ferente occasione. Quod si humiliemus nos coram
Deo ex toto corde orantes, in vera fide petentes quæ ad
Dei sunt gloriam, ad proprium vel proximi commodum
spectant. Deo orationem nostrā placere, non dubitemus.
L. C: Prabet exemplum Apostolus, ministris Verbi, ut o-
rent seriò & ardenter Deum pro suis auditoribus, ut accrescant

in fide, in spe, in charitate erga Deum & proximum, sicut etiam
hic Apostolus orat, ut mox audiemus. Docemur enim in communione
orationem nostram debere esse seriam, non oscitantem & superfis-
cialem; Qualis eorum est oratio, qui labiis suis honorant Deum,
cor eorum procul est. Qui longas preces recitant sine intentio-
ne bona, saltem ex precepto alicujus vel pro consuetudine aliquas;
Vel si quis ignorantia lingua orat Deum, ipse non intelligens quid
petet. Est itaque propter quod gratias debemus, in nostris Eccle-
sijs illa felicitas ut propriam & maternam lingua prias preces, oratio-
nem Dominicam & alias, habemus, & scimus quid petimus, secus
quam in Papatu factum & adhuc apud illos fit.

II. Objectum petitionis Apostoli; Sive quem fle-
xis genibus invocat pro Ephesij. Flecto, inquit, genua mea ad
patrem Domini nostri Iesu Christi, a quo omnis paternitas in cæ-
lo & in terra nominatur. Hic pater Domini nostri Iesu Christi
est verus pater, ille pater est omnium suorum qui in terra ads-
huc sunt, nec non eorum qui in cælis sunt. Qui tot habet liber-
os utique verè dicitur & dicit meretur pater.

L. C. Preces nostræ sint directæ ad Deum solum, Deus qui
est pater Domini nostri Iesu Christi, qui est unus in essentia &
trinus in personis. Docet hoc Christus Matth. 4. respondens
Satbanæ impudentissimè flagitanti a Christo, ut se adoret: Dos-
minem Deum tuum adorabis & illi soli servies. Et Psal. 50.
Mandatum Dei est: Invoca me in die tribulationis, ego exaudi-
diam te & glorificabim me. Hinc etiam sequitur, Sanctos non
esse invocandos, quia honor invocationis soli Deo dehctur, ut mo-
do dictum. Requiritur in eo, qui exaudiat se invocantes, omnis
præsentia, omniscientia, omnipotencia: Talia v. nullis in Scri-
ptura attribuuntur, immo ipsis denegantur, Ioh. 14. v. 2. Esa. 63. v.
16. Deest etiam mandatum in Scripturis Canonici de invocan-
dis mortuis. Adhaeremus itaque soli Deo, invocemus patrem
Domini nostri Iesu Christi, hic est verus Deus, invocemus Chri-

stum secundum utramq; naturam, invocemus Spiritum S. & nō erramus in precibus nostris. Deniq; & hoc sciendum quod ubiq; fuerimus, licet Deum invocare & quidem quocunq; tempore. Hic Apostolus Romæ existens & quidem vincitus, genua sua flectit ad patrem Domini nostri I. Chr. Et Psal. 107. ostenditur, in mari, in arida, in itinere, domi, in cacere licet Deum invocare & in veritate Deum adorantes exaudiri & ad gratitudinem obligari.

L. C. 2. Deo tribuitur patris nomen, non solum quod est pater Domini nostri Jesu Christi, sed etiā ideo quod paternā curā gerat omniū suarū creaturarum præsertim v. hominis; & eorum præsertim inter eos, qui diligunt eum & custodiunt præcepta ejus. Deus itaq; plenā fiduciā à nobis in vocandus, & ideo docet Christus in Oratione quotidiana dicere & cōpellare Deū, hoc modo: Pater noster qui es in cœlis. Est noster pater & bon⁹ pater dabit ergo utilia & non nisi utilia. Petimus à Deo panē utiq; non datus pro pane lapidem; petimus ab eo pisces utiq; non dabit pro pisce Serpentem, petimus ovem certe non dabit pro ove Scorpionem. Luc. 11. Pater carnis talem se gerit erga filium talia potenter, quanto magis, inquit Christus, pater cœlestis dabit Spiritum S. potentibus. Quia habemus unum patrem, nos qui in terris adhuc commoramur, cum illis qui in beatitudine cœlesti versantur, fratres illorū & Sorores sunt pīj; Angeli sūt fratres nostri & conservi nostri. Simus itaq; bono animo quamvis contemnamur in hoc mundo, Deus qui est pater noster, non contemnit nos. Pater & mater, inquit David, deseruit me, Deus v. suscepit me. Quia unum patrem habemus, ne lèdamus nos mutuò, ne odio adversus alios ardeamus, sit inter nos fraterna charitas, diligamus proximū nostrū sicut nos ipsos, Deū super omnia.

III. Materiam petitionis, sive

quid petit Apostolus à Deo. Ut Deus, inquit, det eis (1) virtutem juxta gloriæ suæ divitias, ut fortes fiant per Sp̄ritum ejus quoad interiorem hominem; Ut sicut benè cæperint currere in tramite Christianismi & pietatis veræ, sic constanter & incessanter pergant, donec ad metam contingent, non defatigati vel pertæsi molestiarum iu itinere sustinendarum. (2) ut Christus habitet in eis per fidem, radicati & fundati in dilectione Christi. Hoc est, ut teneant apud se Christum ardenti fide & dilectione, (3) ut valeant percipere & comprehendere cum omnibus Sanctis, latitudinem, longitudinem, profunditatem & celsitudinem, & supereminentem dilectionem cognitionis Christi, ut impleantur omni plenitudine Dei. Valde emphaticè & significanter hic loquitur Apostolus de Christi cognitione, quam eximia illa sit scientia, quanto pere præstantior sit & omnem mundanam eruditionem post se relinquat. Petit Apostolus ut impleantur Ephesij omni plenitudine Dei, hoc est, ut Deus in eis omnia operetur in sui nominis gloriam & honorem, ut toti à Deo regantur & ducantur.

L. C. Verè opus habemus divinæ confortatione & corroboratione, ita enim infirmi sumus ut nec carni nostræ probè resistere queamus, multò minus Diabolo; ejus potentia & nequitia describitur Ephes. 9. Et Exempla hæc testantur, quam miserè tractavit Jobum, veniam a Deo impetrans, Quam perditè decepit Dividem ad adulterium & homicidium & numerationem populi

puli &c. Est hostis circumiens ut Leo rugiens,
quærens quem devoret. Opus itaq; divinâ pro-
tectione & defensione, ne nos cibret ut triticum,
ideoq; necessarium est, ut oremus: Sanctus tuus
Angelus sit tecum ne Diabolus in me aliquid ju-
ris habeat, ut Dominus conculcet Sathanam sub
pedibus nostris. Deinde ut confortemur in ve-
râ Religione, in pia vita, iu fervore fidei, usq; ad
finem vitæ nostræ, ideoq; oremus dicentes: Ne
nos inducas in temptationem, sed libera nos à malo.

IV. Gratiarum actionem Pau-

li ad Deum. Ei qui potest abundè facere super omne
quod petimus aut cogitamus, juxta potentiam, quâ ope-
ratur in vobis, sit gloria in Ecclesia, per Dominum Chri-
stum Iesum, semper in secula seculorum.

L. C. Certus est Apostolus de precum suarum
pro Ephesijs factarum exauditione; Gratiarum actionem
subjungit singularem dicens: Ei autem, qui po-
test abunde facere &c. Memores etiam hujus nos si-
mus, ut exauditi quoq; ita dicamus, juxta illud: Invoca
mè in die tribulationis & ego exaudiā te & glorifi-
cabis me. Psal. 50.

Clementissime Deus pater cœlestis, da nobis tuam
gratiā, sufferendi omnia, quæ nobis per tuam pros-
videntiam contingunt, ut simus contenti bona tuā vo-
luntate, nec unquam paterna de illis liberatione du-
bitemus. Per Dominum nostrum JESUM Chri-
stum Amem.

Bene

Benedictio, & Claritas & Sapientia, & Gratiarum actio, & Honor, & Virtus, & Fortitudo, DEO nostro, in secula seculorum, Amen. Apoc: 7° 12.

Quæstiones.

I.

AN Christus habitat in cordibus nostris, tantum quoad dona & operationem ; Resp.

Etiam quoad essentiam habitat in nobis, nam essentia Dei à suis donis & operationibus distincta quidem est, sed non separata. Præsens enim ipse est creaturis suis, non quidem per essentia suæ diffusione, aut in creaturas transfigurationem, vel cum ipsis commixtionē, sed per indivisam sui ipsius habitacionem. Et hic potius, quomodo Deus essentiā suā in nobis non sit, dicere, quam modum ejus essentiae exprimere, possumus.

II.

An Deus omnia possit? Aff.

Ex omnipotencia autem Dei eximitur, quidquid contra naturam ejus est, ut mentiri, semetipsum abnegare, quæ Scriptura Deo derogat, Heb. 6:18. 2.Tim. 2:13, Item, injustum esse, peccare, mori &c, quæ omnia impotentiae potius & infirmitatis sunt, quam potentiae: Ideo enim omnipotens Deus est, inquit

Augustinus Lib. 1. de Symbolo cap. 1,

Quia ista non potest.